

«En ciència, si no publiqués no ets ningú»

Miquel Tusón és jove, intel·ligent i inconformista. Després d'haver-se llicenciat en biologia a la Universitat de Barcelona va compaginar la recerca per a la tesi doctoral amb la presidència de D-Recerca, una activa associació de joves investigadors que té com a objectiu millorar les condicions laborals i formatives del personal investigador i, en definitiva, del sistema general de recerca. Miquel Tusón s'està obrint un camí professional als Estats Units, on treballa a l'Sloan-Kettering Institute de Nova York, un dels centres pioners en la recerca del càncer, i es mostra molt crític amb la política científica del nostre país.

Quina ha estat la teva evolució professional?

Una de les àrees de la biologia que m'havia interessat més durant la carrera era l'estudi de com, a partir d'una única cèl·lula, el zigot, es genera un organisme pluricel·lular complex. En acabar la tesi vaig enviar el currículum a diversos grups i, d'entre els que m'havien contestat afirmativament, em vaig decidir pel grup de la doctora Kathryn Anderson, a l'Sloan-Kettering Institute de Nova York, per les possibilitats del grup i del centre, però sobretot pel tema de recerca, l'estudi de mutacions que afecten el desenvolupament neural de l'embrió de ratolí.

Quins han estat els resultats immediats i les perspectives a llarg termini de la teva tesi doctoral?

La conseqüència immediata que se'n deriva és el coneixement d'una de les causes genètiques d'una forma de ceguesa hereditària, la retinitis pigmentària. El gen que nosaltres vam identificar en el grup dirigit per les doctores Roser González i Gemma Marfany, del Departament de Genètica de la Universitat de Barcelona, se suma a la trentena llarga de gens que sabem que causen la malaltia. Conèixer-ne els gens responsables permet oferir a les famílies afectades un diagnòstic prenatal de portadors i, en definitiva, avançar en el coneixement de les causes de la malaltia.

Com valora el canvi d'orientació en la teva recerca?

L'institut on treballo actualment és un centre de referència mundial en recerca del càncer. És un centre multidisciplinari que estudia els factors que permeten que un determinat grup de cèl·lules

© Miquel Tusón

“Vam identificar un dels gens responsables d'un tipus de ceguesa hereditària”

comencin a proliferar sense control i a migrar cap a altres punts de l'organisme. Aquests processos també tenen lloc durant el desenvolupament de l'embrió, però de manera extremadament regulada, i és aquesta regulació el que estudiem al meu laboratori. Sempre m'han agradat els nous reptes i vaig creure que era un bon moment per canviar d'àrea de recerca i treballar en un centre amb la infraestructura i el potencial humà de l'Sloan-Kettering Institute.

Com estàs vivint l'adaptació als EUA? Hauria de ser obligatòria una etapa de formació investigadora a l'estranger?

Està essent una etapa molt positiva. És una bona experiència poder treballar de manera independent, responsabilitzar-te del teu projecte, i veure maneres diferents de treballar i d'abordar els proble-

mes. Des del punt de vista personal, una ciutat com Nova York afavoreix que l'adaptació sigui ràpida i poc dolorosa. Crec que aquesta etapa professional tant es pot fer a l'estranger com a Catalunya, on també hi ha ciència de primera, però també crec que hi hauria d'haver més mobilitat, estar en contacte amb altres maneres de fer ciència. També és important tenir una relació permanent amb persones de la teva àrea de coneixement d'arreu del món i poder fer estades més o menys llargues en altres laboratoris, però no obligatòriament.

Quines són les teves perspectives i/o desigs laborals?

No em plantejo el futur a llarg termini, perquè no depèn exclusivament de la teva competència i esforç, sinó de factors com ara la sort en l'obtenció de resultats, l'encert de seguir la via adequada d'experiments, que ningú no publiqui abans els teus mateixos resultats o que, per determinats interessos, et bloquegin la publicació d'un article. En ciència, si no publiqués no existeixes, i una bona publicació representa de tres a cinc anys de treball experimental intens, i tot i així a vegades no és suficient per poder tornar al sistema científic del nostre país. Per això em plantejo el dia a dia, fruit i aprendre molt del que faig, i si algun dia els elements negatius pesen més que els positius em dedicaré a una altra cosa, com ara la comunicació de la ciència, poder fer comprensible per al gran públic aquest món tan apassionant.

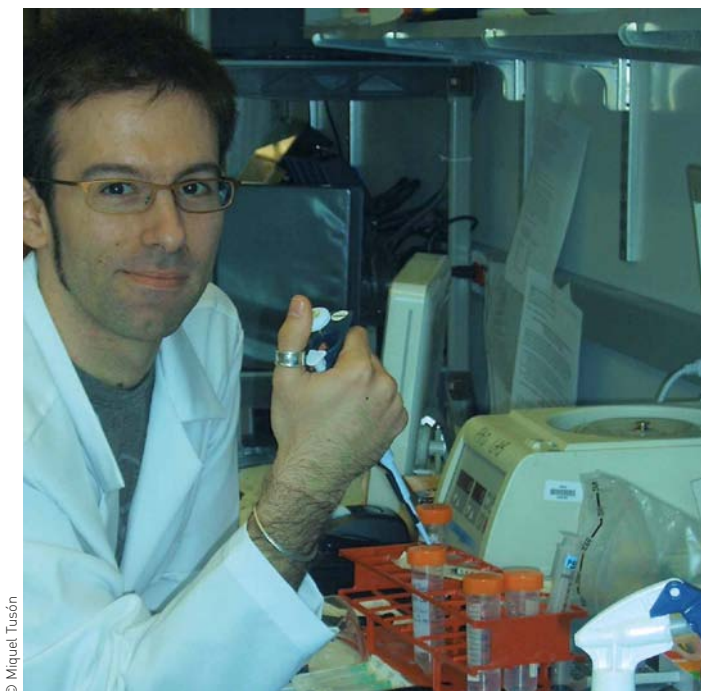
Què en vas treure de la teva experiència com a president de D-Recerca?

Van ser uns anys intensos en què vaig compaginar la recerca per a la tesi doctoral amb la lluita d'un grup d'investigadors en formació per millorar les seves condicions laborals i, en definitiva, el sistema científic del país. Utòpics? Potser sí, però vam aconseguir aportar-hi el nostre granet de sorra, encara que pugui semblar mínim, com ara els contractes postdoctorals i els dos anys de contracte predoctoral després del DEA. Vam començar a ser visibles per a la societat, i molta gent se sorprenia de veure com els millors currículums universitaris poden acabar en la més absoluta precarietat laboral. També vam posar sobre la taula la necessitat de planificar la carrera investigadora i la necessitat permanent d'incrementar les inversions i el nombre d'investigadors del país.

Com valora l'evolució del Govern català en política de recerca?

De manera no gaire positiva. Crec que s'han de canviar molts conceptes i que determinades operacions són equivocades. Potser sí que ha augmentat lleugerament la inversió en recerca i que s'estan creant grans parcs científics, però en molts casos és en detriment dels grups existents a les universitats i a altres centres de recerca, tot i que demostren àmpliament la vàlua científica. No es poden crear illes d'«excel·lència» i tenir la resta deixada de la mà de Déu. També el temps dirà com funcionen iniciatives com ara els ICREA júnior i altres, encaminades a captar joves investigadors cap al sis-

“No es poden crear illes d'excel·lència i tenir la resta deixada de la mà de Déu”

© Miquel Tusón

tema científic català. Són bones iniciatives, a les quals s'ha de dotar amb recursos cada vegada més grans; si no, perdrem el tren de la innovació.

Què caldria fer per situar la recerca catalana en una posició capdavantera? Creus que la societat té una bona percepció de la feina investigadora?

Recursos i més recursos, amb un repartiment coherent, just i controlat. Els recursos permeten investigar en àrees punteres, portar la ciència que s'està fent a altres llocs i dur a terme projectes en marxa a un altre ritme. També, fomentar la mobilitat del personal investigador, el retorn dels qui són fora, fer possible que qui es vulgui quedar a Catalunya ho pugui fer, impulsar la presència de personal i grups de recerca en projectes internacionals, oferir al jove investigador perspectives de futur i una certa estabilitat avaluada amb criteris rigorosos. La societat té una bona percepció de la feina que fan els científics, tot i que potser se'n té un coneixement difús. Nosaltres hem de millorar la comunicació de la feina i els resultats a la societat, perquè en definitiva són els vots i les voluntats de tothom els qui poden exigir a la classe política en què volem que s'inverteixin els impostos. I la ciència i el coneixement són i generen benestar. ➤